

Előfizetési árak:
 Évesi ár 8 kor., féléves 4 kor.,
 negyedéves 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések másoknál árak szerint.
 A lap megjelenik minden oml-
 tótkönn.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Hozzátok vissza nem adtatnak.
 Helyi hivatal: Isván-utca 9.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadó tulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Fényes győzelem!

Ujpest, október hó 2-án.

Volfner Tivadar, a mai napon 263 szótöbbséggel a **gödöllői kerület országgyűlési képviselőjévé választatott.**

Volfner Tivadar megválasztása a valódi szabadelvűségnek, a gödöllői választó kerületnek s Ujpest választó polgárainak fényes győzelme.

Fényes győzelem azért, mert e választás bebizonyította, hogy a szabad elvűség tényleg oly isteni erő, a mely nem engedi az olyan elvek és emberek előtérbe nyomulását, a nemzet és ország sorsát öt évig intéző törvényhozó testületbe való jutását, a melyek a szabadságot megakasztásait s a szabadság nagy vívmányainak a lerombolását jelentenék.

Fényes győzelem azért, mert e választás bebizonyította, hogy nálunk a szabad elvűség nem szerfele yvezetés, hanem a lelkekben gyökerező valóság, a melyet onnan se a fajgyűlölet, se a nemzetiségi viszály, se a társadalmi osztályokat felforgató törekvés kitépni nem képes.

Fényes e győzelem azért, mert a gödöllői kerület választó polgárainak többsége, e választással tanbizonyosságot tett arról, hogy a szabad elvűségnek, őszinte híve, hogy az ország sorsát a szabad elvűség elvei szerint kívánja irányítani és hogy alkotmányos jogainak a tiszta gyakorlására teljesen érett.

Fényes e győzelem azért, mert Uj-

pest szabadelvű választó polgárai e választással megmutatták azt, hogy politikai meggyőződésük megtagadására nem képesek, hogy a hálátlanság bélyegét nem engedik homlokukra sütni s hogy akkor, amidőn a szavazatszedő bizottság elé léptek, nemcsak Ujpest multjához valának méltók, nemcsak a jelen, hanem a jövő érdekeit is szem előtt tartották.

Fényes e győzelem végre azért, mert e választással elégtételt szolgáltatott a választó polgárok többsége annak a Volfner Tivadarnak, aki politikai s egyéni jellemének a tisztaságánál, hazaszereténél s azon fáradhatatlan és páratlan buzgalmánál fogva, a melylyel a gödöllői kerületet a mult országgyűlésen képviselte s a melylyel az elmúlt öt év alatt a kerület érdekeit előmozdította: semmi esetre sem érdemelte meg az ellenzék részéről azokat a piszkos támadásokat, a melyeket a választás előtt és alatt nem restelt személye ellen intézni.

Nem a függetlenségi s 48-czas párt harczott a gödöllői kerületben s különösen Ujpesten a szabad elvű párt ellen, hanem a felekezeti türelmetlenség, a politikai éretlenség, az antisemitizmus: a szabad elvűség, az egyenlőség és a testvériség ellen!

Az ellenzék fegyverei és eszközei, amelyekkel a szabad elvű párt ellen küzdöttek, nem tartoznak azon fegyverek és eszközök közé, amelyeket az ország s a nemzet felvirágzása érdekében szoktak

a hazafiak használni, hanem azok közé tartoznak, amelyekkel az ország s a nemzet hanyatlásának az alapját szokták lerakni.

A bukásuk tehát — méltó és megérdemelt bukás volt.

E bukásból levonhatja magának az ellenzék azt a tanulságot, hogy a gödöllői kerületben leszúrhatják, összeverhetik ugyan a szabad elvű választó polgárokat, de a szabad elvűséget ki nem irthatják a szivekből és az elmékből, mert a kerület választó polgárainak többségét a felvilágosodottságnak azon testvéri kapcsa köti össze, amelyet szétépíteni emberi hatalom nem képes s mert a gödöllői kerület választó polgárainak többsége nem fogja engedni lerombolni azt a hidat, amelyet Deák Ferencnek bölcsessége felépített s amelyen az Osztrák császár a legalkotmányosabb Magyar királylyá változott át, amelyen békejebbot szorított és szívet cserélt a nemzettel.

A fényes győzelem azonban, melyet a szabad elvűség ellenei s azok fölött arattunk, kik Magyarországot a reakció karjai közé kergetnék, kik megfosztanák nemzetünket azon haladástól, melyet harmincz négy év alatt a kultúra és a politika terén elértünk; kik olyan állapotokat szeretnének parlamentünkben előidézni, mint aminők az Osztrák parlament működését megbénítják; kik azzal sem törődnének, ha Magyarország megszűnnék egységes nemzeti állam

Mélyen tisztelt Honatyák!

I.

Miután a magas kormány az ország legfőbb és legjobb jövedelmi forrásait nevezetesen az évenként száz meg száz milliókat hozó regálékot, vasutakat, a dohány- és só-egyedárusítást az átiratási és egyéb illetékeket, a póstát, távírdát- telefont az erdészetet, arany- és ezüstbányákat, a gőzhajózás egy részét, a gép és vasipart, stb. stb. az adózó polgároktól elvonta: miután ennek következtében gazdasági — ipari és kereskedelmi osztályaink a végpusztuláshoz jutottak: aminek legnagyobb bizonyítéka az, hogy a fiatal munkaképes kivándorlók száma 1899-ik évben elérte a 37,193-at egyrészt, másrészt pedig a hazai talajhoz bű, az anyaföldhöz ragaszkodó polgárok már képtelenek önmagukon segíteni: mindenekelött le kellene az adócensust szállítani és szigorú törvényt kellene alkotni azok ellen, kik valódi jövedelmüket eltitkolják: meg kellene továbbá a dohány- és só-egyedárusítást szüntetni, illetőleg, miután ezek kereskedelmi cikkek, vissza kellene azokat az adófizető polgároknak adni: végül be kellene szüntetni az adózó polgárokkal jogosulatlanul versenyző állami gépgyártást és vastermelést.

Kárpótlásul mindezekért államosítani kellene az összes biztosítási intézeteket s törvényt kellene alkotni, mely az állampolgárokat kivétel nélkül arra kötelezné, hogy minden néven nevezendő biztosításaikat az állami-biztosító hivataloknál eszközöljék. Ezen törvény értelmében a biztosítási díj — mely a mostaninál sokkal kisebb volna — az állami adóhoz csatolhatnék, aminek következtében az a sok száz millió koronát képező bevétel, amely most a legnagyobb részét kül-

földi biztosító — társulatok által külföldre szállítatik, a magyar államot gazdagítaná.

Az általános jólét sürgősen megköveteli, hogy az átiratási illetékek, melyek az ingatlanok eladását tetemesen megnehezítik, lejjebb szállíttassanak: és hogy az ingatlan eladása után következő 2 év alatt 2%-nál, 10 év után 2 1/2%-nál, 10 éven túl 3%-nál magasabbak ne legyenek.

Köz tudomású dolog, hogy a betáblázott kölesön utáni kamat minden ingatlant megfoszt a versenyképességtől az olyan ingatlannal szemben, amelyet kölesönök nem terhelnek: méltányos volna tehát a betáblázási illetékeket megszüntetni.

Az ipar és egyéb üzleti engedélyek megszerzését, meg kellene a magas kormánynak könnyíteni s szigorúan kellene különösen arra ügyelni, hogy az ügyes-bajos polgárok a hivatalnokok részéről bosszantásoknak és zaklatásoknak ne legyenek kitéve.

Mindezen könnyebbségeknek pedig, még a kivándorlók számának további emelkedése előtt életbe kellene lépniök, mert különben a földbirtokosok maguk lesznek kénytelenek az eke szarvát megragadni s a hivatalnokok maguk lesznek kénytelenek, a saját fentartásukra, az adókat megfizetni.

Miután a magas kormány, a pénzügy-miniszter kimutatása szerint rendkívüli jövedelemmel, évenként ezer millió koronánál nagyobb összeg fölött rendelkezik: a törvényhozó testületnek egy olyan törvényt kellene alkotnia, amely a kereskedelmi minisztert felhatalmazná arra, hogy 20 évi időtartamon belül, évenként legalább 20 gyárat létesítene olyan cikkek előállítására, amelyek ez idő szerint külföldről hozatnak be hazánkba.

E gyárat üzembe vételük után a kormány-
 nyak át kellene engednie a legtöbb

TÁRCZA.

Egy kiáltó szó.*)

Nagyrabecsült honatyáinkhoz szeretett hazánk
 jólétének tárgyában —

Lőwy Dávidtól

Előszó.

A szerénység életemnek 75-ik évéig viszatartott attól, hogy eszméimmel a nyilvánosság elé lépjek. Most azonban, midőn a természet maga feljogosít arra, hogy az általam nagyrabecsült és sokkal fiatalabb honatyáknak, kik től a haza jó és balsorsa egyaránt függ, tönkrement jólétünk emelése céljából tanácsokat adhassak: most igenis arra töreksem, hogy eszméim, mielőtt vélem együtt a sirba szálljanak, mennél előbb a nyilvánosság elé jussanak.

Jól tudom, hogy szavam a pusztában elhangzó kiáltás: tudatában vagyok annak, hogy eszméim ma még vagy egyáltalában nem, vagy csak igen szűk körben fognak tetszést aratni, remélem azonban, hogy a mag, amelyet most elvetek, a jövőben, néhány század mulva, a legterméketlenebb talajból is dúsan ki fog esirázni.

Ezen meggyőződés alapján tisztelettel kérem honatyáinkat: szenteljének egy rövid órát a következő soroknak s gondolkozzanak egy kissé eszméim fölött.

* Az emberszerető, az egész világot de különösen hazánkat boldogítani óhajtó **Lőwy Dávidnak** sok idealizmussal megírt de érdekes röpiratát, már csak azért is szívesen ismertetjük lapunkban, mert hiszen a szerző, Ujpest alapítói egyikének a fia, s maga is ujbpesti.
 Szerkesztő.

lenni s elveszitené azt a tekintélyét, a melyet számára a szabadelvű király, a szabadelvű kormány s a szabadelvű parlamentaris többség nagynehezen kivívott; e fényes győzelem mondom, ne tegyen minket elbizakodottakká, felejtsek el mindazon sérelmeket, amelyekkel a választási küzdelmek során illettek, a melyvel elkeserítettek s legyünk azon a jövő öt év alatt, hogy a valódi szabadelvűség szállja meg szívüket s a felvilágosodottság fészkelje be magát elméjükbe; legyünk azon, hogy a műveltség segédelmével váljanak az alkotmányos jogok gyakorlására érettekké mindazok, kik ez idő szerint bizony-bizony éretlenek valának.

Enek reményében kiáltuk őszinte szívvel, tiszta hazafias lelkesedéssel:

Éljen a szabadelvűség!

Éljen a szabadelvű párt!

Éljen *Volfner Tivadar* képviselőnk!

Brankovics György.

A választás után.

A nép éretlenségét, műveletlenségét, durvaságát, fajgyűlöletét, vallási türelmetlenségét még egyetlen egy képviselőválasztás alkalmával sem használta ki oly mértékben az ellenzék, mint ez alkalommal.

Hát biz ez a zászlólopástól kezdve egész a gyilkosságig nagyon de nagyon esunya dolog volt, de a zászlólopásnál és gyilkosságnál is esunyább dolog volt az igazság megtagadása, úgy a nyomtatványok, mint a sajtó útján.

A zászlólopás lehetett gyerekes csíny, a gyilkosság lehetett részeges emberek szóváltásainak a szomorú eredménye, de az igazság letagadása, vagy elferdítése az már: — hogy mást ne mondjunk: — a lélek elzülése, elzüllött lélekkel pedig országot kormányozni, nemzetet boldogítani, emberek javát előmozdítani nem lehet.

Olay Szilárd azt mondta és hirdette, hogy ő a függetlenségi és 48-as Kossuth pártnak a tagja.

Fóth és Rákospalota választói küldöttségét menesztettek a függetlenségi és 48-as párt központi elnökségéhez s *Kossuth* Fe-

rencz pártelnök távollétében *Dr. Thaly Kálmán* alelnök egy „nyílt levélben” kijelentette, hogy *Olay Szilárd* nem tagja s nem jelöltje a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártnak s hogy a pártközpont véle semmi nemű érintkezésben nem áll.

Az „Egyetértés” szeptember 29-iki számában közzétett hivatalos listában is Ugronpártiként szerepelt *Olay Szilárd*, és — a gödöllői kerület függetlenségi párt vezetősége daczára ennek Volfner-párti kortesfogásnak jelentette ki nyomtatványok útján a „nyílt levelet,” s *Olay Szilárdot* újra a Kossuth-párt híveként állította a választók elé.

Hát nem az igazság megtagadása volt ez?

Hévíz-Györkön *Olay* választói leszurtak a korezmában egy Volfner párti választót. A „Gödöllő és Vidéke” annak tulajdonította ezta gyilkosságot, hogy a Volfner-párt ujjesti lapokkal elárasztotta a gödöllői kerületet s hogy ezek az ujjesti lapok, nem jellemezhető erős hangon támadták az *Olay*-pártot, sőt az *Olay* személyét is s felizgatták, lázították a választókat.

Hát nem tudja a „Gödöllő és Vidéke” felelős szerkesztője, hogy a gödöllői függetlenségi párt milyen piszkos tartalmu plakátokat ragasztatott ki Gödöllőn azon napnak reggelén, a midőn Volfner a beszámolóját tartotta, tehát oly időben a mikor a szabadelvű párt vezetősége még szervezve sem volt, a midőn az ujjesti lapok jóformán még nem is foglalkoztak *Olay*val.

Tudnia kell, mert hiszen olvasta is azt a piszkos plakátot, és még is az ujjesti lapok kezdték a személyes harezot?

Uram, uram! *Nviry Lajos* felelős szerkesztő uram: ez az igazság megtagadása.

Olay volt az, a ki először használta Volfnerre azt a kifejezést, hogy „Idegen és földönfutó!”

Az *Olay* pártja volt az, a mely kiadta az „Abezug zsidó, le a zsidóval” jelszót.

Az *Olay*párt vezetősége volt az, amely Ugron-párti tojást akart a Kossuth-párt fészkebe esempészni.

A hólabdát tehát nem a szabadelvű párt vezetősége, hanem az *Olay* párt vezetősége

indította meg, s a ki ezzel ellenkezőt állít, az megtagadja az igazságot, már pedig ha mindenkinek szabad, egy felelős szerkesztőnek az igazságot megtagadni, elferdíteni nem szabad!

Tessék kimutatni mikor használt a „Közérdek” *Olay* és pártja ellen nem jellemezhető erős hangot. Mikor pamflettírozta *Olayt*?

S miután ezt kimutatni nem tudja, visszautasítjuk a „Gödöllő és Vidéke”-nek pártvezetőségünkre vonatkozó s az igazsággal ellenkező állításait egyrészt, másrészt pedig elvárjuk a „Gödöllő és Vidéke” felelős szerkesztőjétől, hogy állításait a „Közérdek”-kel szemben vissza vonja.

Az „Ujjesti Közlöny” f. é. szeptember 29-ki számában tendenciozus hazugsággal vádolja a „Közérdek” nagy ismeretlenjét *Mártonffy Imre*, s kijelenti, hogy sohase küzdött személyek ellen; és ugyanezen az „Ujjesti Közlöny” f. é. szeptember 29-iki számában olvassuk, hogy *Olay Szilárd* a következőket mondta ujjesti programbeszédében:

„Hallom, hogy itt Önöknél oly községi gazdálkodás uralkodik, mely ritkítja pártját az egész országban. Hallom, hogy az itteni községi elöljáróság és az ő párthívei között egy oly káposcs létezik, a mely káposcs létezésének megbolygatására Önök nem képesek. Hallottam és annyit beszéltek s irtak nekem arról a rossz gazdálkodásról, hogy hajam ég felé áll. Hallottam, az árcapénzokban sem tartanak rendet, hogy számtalan árva elveszti néhány fillérét, a mit szeretett szülőiktől öröklött. Hallottam, hogy a község egyes tagjai között vannak, a kik kalocsnikkal és krumplival jöttek ide és hallom, hogy ezek 100,000-nyi forint vagyonnal rendelkeznek. No hát tisztelt polgártársaim én azt nem értem, hogy egy községi gazdálkodásnál, hol azt lelkiismeretes kezelik, hogyan lehet 100,000 forintokat keresni?”

Azt kérdezzük *Mártonffy Imre* urtól helyeselte-e *Olay Szilárd*nak e kijelentését; helyeselte-e *Nagy György* jogásznak a lelkeszek elleni kifakadását, vagy nem helyeselte?

Ha nem helyeselte, azt vagy ki kellett

ígérő vállalkozóknak, kik közül ez esetben a külföldieket sem volna szabad kizárni.

Az ilyen gyárak vevőit, a kormány, az első 5 esztendőben megfelelő subvencióban — az első 20 évben pedig adómentességben részesítené. Ennek következtében azok a számos milliók, melyek ez ideig a behozatali cikkekért külföldre vándoroltak, a hazában maradnának s a vámkérdés, elvesztvén ezáltal nagy fontosságát, könnyebben volna megoldható.

A netáni veszteségért, mely a kormányt a 20 gyárnak áruba bocsátásakor évenként érné, a megtakarított behozatali-vámok a virágzásnak indult nemzetgazdaság, a megnövekedett adózási képesség, a fogyasztási adók s egyéb illetékek dusan kárpótolnák.

Az óhajtott ezél mielőbbi s biztos elérése tekintetéből a középítkezéseket a legrövidebb idő alatt meg kellene kezdeni; első sorban meg kellene építeni a régóta tervezett Budapest-esongrádi hajózási és öntözési csatornát, amelynek végpontját azonban nem a soroksári Dunaág, hanem az ujjesti kikötő képezné, mely pompás kereskedelmi kikötőül is szolgálna.

Egy ilyen csatorna részben pótolná azt a nagy hajózható köröcsatornát, melyet e sorok írója két évvel ezelőtt tervezett, Budapest városát pedig az árvíz veszélyektől megóvna.

Egy ily csatorna a székesfőváros terepét pormentes szigetté változtatná át s lakosait felmentené attól, hogy nyári tartózkodásra a vidéken keressenek drága üdülést.

A jelzett nagy kereskedelmi kikötő, a mely ezer meg ezer hajónak és tutajnak

szolgálma kényelmes rakodó helyül, különösen a Leszámitoló-Bank-Társulat részére sokkal jobb, jégmentesebb farakodó helyet nyújtana annál, a melyet tervbe vettek általában pedig, az összes alkotandó gyárak és malmok farakodó-helyeit az alkalmatlan dunai-teherpálya udvarral együtt ide lehetne áthelyezni.

A tőnk szélére jutott építő-iparnak, melytől a székesfővárosi közép- és munkás osztályok jó és balsorsa függ, mielőbb a segítségére kellene sietni, nevezetesen hozzá kellene még ez év folyamán fogni a pályaudvarok, a politechnikum, a Rókus-kórház, a börze, a nemzetbank, a tervbe vett Arzezfürdő, az izraelita-templom és a zálogház épületeinek a felépítéséhez.

Ezen építkezések, néhány millió koronával megterhelnék ugyan az államot, de az utódok huszszorosán kárpótolnák ezért idővel.

II.

A mai vigasztalan állapotok között alapos tisztogatást kell rendezni a városok és megyék szegényházaiban s tetemesen alább kellene szállítani az e ezimen szereplő tulajdosságos és fölösleges kiadásokat. Ennek elérésére ezéljából fel kellene a városokat és községeket a vármegyék gyámsága alól szabadítani, annál is inkább, mert az előbbieknél már külön vezérferfiakkal dícsékesznek, mint az akkoriak valának, akiknek számára ez az elavult rendszer évszázadok előtt életbe léptetett. A megyei gyámság felfüggesztése után a 63 megye helyett 30 kerületre lehetne osztani az országot s ezáltal évenként 15 millió koronát meg lehetne takarítani, a fölöslegessé vált tisztviselőket

pedig a fentebb említett gyárakban lehetne a kormánynak alkalmazni.

A mai időben csaknem eladhatatlanná vált ingatlanok értékének az emelése ezéljából le kellene a kormánynak 3/10-ra szállítani a kamatlatát. Ennek következtében a bankintézetek is kénytelenek volnának a betétek kamatját csökkenteni s a tőkészek ingatlanokba fektetnék a tőkéiket.

Lehet, hogy itt is veszteség érné a kormányt, de a megszorított átiratási és egyéb illetékek által bőven kárpótolhatók.

Általában véve, a haza földje nem képezhetné jövőben egyes kiváltságosoknak tulajdonát, ami természetellenes, hanem a haza határain belül lakók birtokában kellene lennie.

Ez a kényes kérdés, még részleteiben is csak akként volna megoldható, ha egy törvény hozatnék, amelynek értelmében, mindenki, aki 4000 hold földdel bír, arra köteleztetnék, hogy birtokának felét 10 évben belül 5 holdas területekre osztaná s árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladná.

Ezen eljárásból a földbirtokos családjának tagjai épp úgy ki volnának zárva mint a külföldiek.

A vevők számára önmagától értetődik nagyon előnyös fizetési feltételeket kellene engedélyezni; árverés alkalmával például vádiumként csak 5% volna lefizetendő; a legközelebbi 10 év alatt ismét 7%,- 20 évnél a lefolyása után pedig 8%,- s ekkor a megvásárolt földrész a vevőre irattatnék át telekönyvileg s előjegyeztetnék, reá a 80% teher is, amely 40 év alatt 4%,- al a kamatot is beleértve, volna törlesztendő.

volna mindjárt ott a helyszínen jelentenie, vagy pedig nem kellett volna Olay és pártja érdekében szénokolnia. Miután azonban hallgatott, a „qui tacet, consentit“ (aki hallgat, beleegyez) elvénél fogva egyetért velök s miután nemcsak hallgatott, hanem még szónoklatot is tartott az érdekükben: kétszerezsen helyeselte eljárásukat, mert nemcsak az küzd személyek ellen, a ki személyeskedik, hanem még inkább küzd az, a ki a személyeskedőt támogatja.

Ez nem roszakarat, nem ráfogás, hanem igazság, az igazságot pedig a „galád“ és tendenciózus nagy hangú frázisokkal nem lehet se elferdíteni se elnémitani!

Ezzel az ügyet azzal az óhajjal fejezzük be, vajha a választások után az igazságérzete jutna minden kebelben uralomra.

Országgyűlési képviselő választás Gödöllőn.

Vigan repültek a különvonalatok Ujpest-ről Gödöllő felé, telve duzzadó keblű választókkal. Szólt a muzsika, harsogott a levegő a jelöltekét éltető kiáltásoktól, a mibe különösen Ujpesten néhány „Abczug“ kiáltás fult bele. A szabadelvű választók, épúgy az Olayisták reményekkel telve vonultak be a vasut-állomásra a választás színhelyére, a hol rendőrség és katonaság tartotta fenn a rendet, a mire ezuttal nagy szükség volt, mert a két táborban felette harezias hangulat uralkodott és puskaporos volt a levegő. A nagy előkészületek dacára történtek jelentéktelenebb esete-paték, melyeknek azonban hamarosan elejét vette a katonaság.

Néhány sérülésről számolhatunk be. Igy Hoffer Miksa, ujpesti községi mérnököt fején találta Olay hívének kődarabja, egy másik Volfner-párti szavazónak a karját szúrták meg. Mindkettő gyors orvosi segélyben részesült s így a nagyobb bajnak eleje lett véve. Az Olayisták egymás közt is összevesztek, a minek a huszárság által intézett roham vetett véget, miközben néhány embert a szintén rohamot intéztesendőrség szuronya megsebesített. Általában a választás szép rendben folyt le, dacára annak, hogy a késő reggeli órákba nyult be. Három

Az átíratási díj ez esetben csak 1%-kal irattatnék elő.

Szeretett hazánk a regényes hegy és tóvidékekben oly gazdag, hogy Svájcot kivéve, Európa egyik állama sem versenyezhet e tekintetben velünk, a legértékesebb természeti kincsek, a legjobb gyógy- és üdítő források tulajdonunkat képezik és mi mégis szegények vagyunk s pénz hiányában szenvedünk azon egyszerű oknál fogva, mert kincseinket nem tudjuk vagy könnyelműségből nem akarjuk hasznukra fordítani.

E tekintetben mindenekelőtt az idegenforgalmat kellene lényegesen fokoznunk, ezt pedig csak kintünő fürdőink és gyógyforrásaink tővábbá regényesen fekvő székesfővárosunk segítségével érhetnők el.

Példaképen csak Karlsbádot, Marienbádot, Franzensbádot és Abbáziát hozom fel, mint olyanokat, amelyek községeinek, a papságnak és a Déli-vasutársaság áldozatkészsége folytán olyan hírnévnek örvendnek, hogy jelenleg bármelyik is, a nagy idegenforgalom következtében többet vett be a lefolyt három év alatt, mint amennyit valamennyibe befektettek.

Nos tehát, ugyanazon jólétet érhetnők mi el, a természet által annyira megáldott és regényesen fürdőinkkel és gyógyforrásainkkal, ha a fürdőtulajdonosokat legalább az első 6 évben a következő támogatásban részesítenők.

Miután a mostani gyöngye idegenforgalom s a hazai belföldi látogatók csekély száma mellett a fürdőtulajdonosok nem rendelkeznek a megkívántatószerzőkkel: a magas kormányának kellene őket elegendő támogatásban részesíteni s fölöttük legalább az első 6 évben gyámságot gyakorolni.

(folyt. köv.)

küldöttségénél lehetett szavazni. A másodikonál szavazott Ujpest, melynek elnöke Illek Vincze esperes plébános, alelnöke pedig dr. Hédervári Soma megyei tb. főorvos volt; ennél a küldöttségénél adatott le utoljára a Volfnerre eső szavazat reggel 5 órakor.

A Volfner-párti szavazók számára a jelölt külön kényelmes barakot építtetett, sőt a villamos világítást is bevezetette, a mi azonban sehogy sem akart szuperálni s a melynek költségei helyett e szerint a vállalkozó ezégnék valószínűleg függő fog mutatni Volfner képviselő. Szerencse, hogy a szabadelvű pártnak egy automobil is állt rendelkezésére. Ennek segélyével sikerült hamarosan fáklyákat rekvirálni. A hangulat mindkét párton felette élénk volt. Czigányzene és réztrombita harsogása tartotta folyton rezgésben a levegőt. A szavazók kortesdalokat énekelve és jelöltüket éltető töltötték az éjjelt. A szabadelvű párti jelölt maga is tevékeny részt vett a szavazók buzditásában, türelemre, kitartásra kérve mindenkit. Esti 10 óra körül oly hírek keringtek, mintha a szabadelvű párt rosszul állna. A beavatottak azonban már ekkor tisztán látták az eredményt és Volfner győzelmét biztosra vették. Ugyis lett.

Reggeli 5 órakor az elnök lezárta végleg a választást és megállapította, hogy Volfner Tivadar többsége 263. Freisinger vácezi kir. közjegyző választási elnök elkészítettén a jegyzőkönyveket, a küldöttséggel a czukárszda elé vonult, a hol a mandátumot tartalmazó iratot lelkes szavak kíséretében nyújtotta át Volfner Tivadarnak, a ki azt örömtől elfogultán halás köszönettel vette át, ígérve, hogy a már ezuttal másod ízben beléje helyezett bizalmat kiérdemelni úgy mint eddig is egyedüli törekvése leend. Még a választási elnöknek, a katonaságnak és a esendőrségnek mondott köszönetet pártatlan és részrehajlatlan magatartásáért, mire a választók a megválasztott képviselővel együtt impozáns menetben, éltető a képviselőt, zene mellett vig dalolással a vonathoz vonultak. Csodálatos, akkor már keresve sem lehetett volna találni egyetlen Olayistát sem.

Ugy elpárologtak, mintha sohse lettek volna Gödöllőn.

A választás eredményét ezuttal is Ujpest község döntötte el 1374 tekintélyes számu szavazatával, nem is szólva arról a még tartalékban volt 1000 szavazatról, melyet csak azért nem szólított az urnához a párt elnökség, hogy a választóknak az amugy is tulságig igénybe vett türelmével vissza ne éljen.

Még a szegény szocialista párt jelöltjéről, Martinesekről kell a történeti hűség kedvéért megemlékeznünk. A nagy garral felléptetett jelöltre 2 szavazat esett. Tehát még az a tiz választó sem szavazott reá, a kik a választás megkezdése előtt az elnöknel ajánlották.

A választás eredménye a következő:

Volfnerre szavazott	2374
Olayra „	2109
Martinesekre „	2
Összes szavazatok száma:	4485
Volfner abszolút többsége	263.

H I R E K.

Lapunk mai száma a választás eredményét is közölni óhajtván olvasóinkkal egy nappal későbbben jelent meg.

— **Kinevezés.** Ifj. Hetsch Ödön budapesti VIII—IX. kerületi járásbíróági joggyakornok az ujpesti járásbíróasághoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fehér Bertalant, a Szilágyvármegyei tanfelügyelőséghez beosztott elemi iskolai tanítót az ujpesti elemi iskolához helyezte át.

— **Elutasított felebbezés.** A kereskedelmiügyi miniszter f. é. 26,602. sz. határozatával a vármegye alispánjának f. é. 8589. sz. a. hozott azon határozatát, melylyel Ujpest község a Temető-utczai községi esatornának, valamint a budapest—ujpest—rákospalotai villamos vasut gyáli tói dűlőn keresztül épített vasuti beton esatornának sülyesztésére és átépítésére köteleztetett: utóbb nevezett vasutársaság, felebbezése folytán az 1885. évi XXIII. t.-cz. 157. §-a értelmében felülbíráltat s a községi esatornára részre vonatkozó s a község és gr. Károlyi Sándor ottani birtokos között kötött egyezségeen alapuló, nem felebbezett részében érintetlenül hagyta, felebbezett részét pedig a felebbezés elutasítása mellett II. fokulag helyben hagyta.

— **Halálozások.** Dr. Kún Alajos ügyvéd, az ujpesti ügyvédi kar egyik rokonszemves tagja, szeptember hó 25-én, életének 36-ik évében jobblétre szenderült. Temetése szeptember hó 27-én ment végbe a budai farkasréti izraelita temető halottas házából. — *Asztalos* Vilma, királydaróczi Asztalos Lajos községi tisztviselő és neje, Kunszt Irma áll. tanító leánya f. é. szeptember hó 29-én, 8 éves korában jobblétre szenderült. A kedves leányka hült tetemeit f. é. szeptember hó 30-án helyezték az ujpesti köztemetőben örök nyugalomra. Angyal szíve volt míg élt, anyallá lett halála után. Ez vigasztalja a gyászos szülőket.

— **Ellenőrzési szemle.** A es. és kir. hadsereghez tartozó és a 32. sz. es. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokság területén tartózkodó szemlekötelesekkel az ellenőrzési szemle Ujpesten a helyilletőségükre nézve f. é. október hó 17-én, az idegenekre nézve október hó 18-án fog megtartatni. Rákospalota szemlekötelesei közül a helyilletőségük október hó 19-én, az idegenek október hó 21-én tartoznak jelentkezni. A mozgó szemle bizottság mindkét helyen reggel 8 órakor kezdi működését.

— **Durva támadás.** Lapunk zártakor értesülünk, hogy *Illek* Vincze esperes plébánost, f. hó 4-én, midőn apostoli királyunk, Ferencz József nevenapja alkalmából hála isteni tiszteletet tartott, a durva tömeg megtámadta s inzultálni akarta, ugy, hogy a rendőrségnek kellett közbe lépni s többeket le kellett tartóztatni. Miután ugy értesültünk, hogy a zavargásoknak folytatása lesz s bizonyos egyének arra bujtogatják a munkásokat és a népet, hogy a templomot, a plébániát s izraelita polgártársaink házaít rohanják meg: kérjük a rendőrséget, legyen éberebb mint eddig volt s kérjen erősítést a főkapitányságtól.

I R O D A L O M.

***Spanyolország** mindig a romantika hazája volt. Már a rómaiak előtt meseország-nak tünt fel a dussgazdag Hispánia. Később a mórok emberi kéz munkájával is feldíszítették a magas hegyek, kék folyók gyönyörű országát. Csodálatos, álomszerű, pilléres, oszlopos, színes, dussgazdag épületekkel rakták tele a gyönyörű lejtőket, óriás oszlopsorokkal, melyek fején a Korán aranyos, szent betűi esilloktak, melyek mindegyike a drágakövek valóságos ligete volt. Itt van az Alhambrában a 12 stilizált oroszlán mesés kutja, melyeknek fejére örökösen hull a kristályesöppekké tört viz.

A sötét, tarka ablakos folyosókon a multak árnya suhognak s a szél elsőhajt az ablak üvegén és végigsuhog az oszlopsorok közt, hol az utolsó Abencerages vére festette pirosra a padló fehér márványkoczkáját. És azutan egy kihalt világ romjain elmúlt idők borulatából megint végigragyog az arany napsugár. Spanyolország hegyormain ujra csodálatos, kőcsipkéből épült, fehér paloták a spanyol renaissance kövirágos esodái támadnak a pineák és ciprusok árnyán. A spanyol hatalom meghódítja a szomszédokat, azután elnyul Amerikába is, hogy azután egy dicsőséges fellobbanással hamvába roskadjon és egy gyermekkirály kezén tengődjék az egykori világbirodalom.

Erről az országról szól a Nagy Képes Világtörténet 135. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal e kötet írója is. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

CSARNOK.

A mi hőseink.

— *Gracza és Záhony története* —

Korrajz

10.

Írta: *Brankovics György*
(Folytatás.)

— Hát csak úgy, hogy mendikáns voltam az atyjánál, a ki tanító volt nálunk Verbón.

— Ráösmerne Záhonyra?

— Hogyne, hiszen ön az!

— A társai hol vannak?

— Amott a koresmában.

— Elárul?

— Soha!

— Mikor kerül megint magára az őrt-állás?

— Éjjelután egy óraker.

— Mehetünk! mondá Záhony Graczának s a két hős nyugodtan átlépett a kapun.

— Éjjelután egy óraker itt leszek, — szóla Záhony P.-ék háza előtt s a két ifju elvált.

Mily különbség! Az egyik élő, a másik holt menyaszonyához sietett.

Vilma ott feküdt az esküvőre készült hófehér öltönyben, a menyaszonyi koszorúval fején.

Gracza odaborult a kedves halottra, szólitgatta édes hangokon, de az igéző fekete szemek nem mosolyogtak, a piei piros ajkak nem lehettek üdvöt a vőlegény felé. Elszállt azokból az élet örökre s Gracza Antal boldogtalansága teljes volt.

VI.

Köd előttem, köd utánam.

A vasat azért teremté az Isten, hogy rabszolgákat ne lásson a földön!

Es Görgey harmincezerhónvédnek, tizenegy tábornoknak és száznegyvennégy ágyúnak az élén, az ellenség lábaihoz helyezte a világosi „malom-árkoknál” azt a vasat, a melyet nemzetének bizalma adott át neki, hogy ősi szabadságát szerezzé vissza vele.

Gracza és Záhony szerencsésen s minden baj nélkül kijutottak Korpona városából. Az őrt álló Hurbanista tehát nem árulta el játszótársát és Görgey — a magyar halálos ellenségének szolgáltatta ki nemzetét.

Azalatt a durva daróc alatt, azalatt a tót „halina” alatt nemesebb szív dobogott, mint a táborok, a magyar fővezér diszkabátja alatt.

„Bizony az ember rémek réme,
Ha ámulás csak az erénye!”

Dicső halált nem lehetett többé sem keresni, sem találni, a honfiaknak nem maradt egyéb teendőjük, mint a diestelen halált kikerülni s bánat-sújtotta elbujdosni.

Harezriadó helyett „köd előttem, köd utánam” lón a jelszó!

Követte mindenki, aki börtönbe avagy bitóra nem akart jutni, akinek volt még kiért élni, aki nagyobb gyásztól s szomorúságtól meg akarta véreit kimélni.

Gracza Antalnak sem lehetett még leszámolni az étellel.

Volt még, akit megölt volna annak a halálítéletnek a végrehajtása, volt aki imádkozott még — boldogságáért.

Ime, ott a Sülyki pusztán még dobog a „kis respuklika” fejének, az ősz Gracza Jánosnak a szíve, s Anna, a szerető nővér, most is ott térdel imazsámolyán.

Gracza Antal tehát elhatározta, hogy a vendégszerető Törökország felé veszi útját s bucsút venni ment az atyai házhoz.

— Szent Isten! kiáltá imazsámolyáról felemelkedve Anna, amidőn szobájának ajtaja feltárult s a küszöbön egy vértés kapitány alakját pillantá meg, — fivérem fogoly?

— Még nem, — válaszolá a vértés kapitány — s miután az osztrák egyenruhában a saját hugocskám sem ismert fel, remélem nem is lesz!

— Tóni, te vagy? csakugyan te vagy? — kérdé a bizonytalanság hangján Anna.

— Testestől-lelkestől! — válaszolá, keblére ölelve hugát, Gracza Antal.

— Halálra ijedtem.

— Légy nyugodt s hallgass reám. Azért nyitottam be, mielőtt bucsút veszek atyánktól, hozzád, hogy megigértessem veled, miszerint agg atyánknak hű vigasztalója s ápolója lesz!

— Oh! — válaszolá Anna elzékenyülve — ígéret nélkül is teljesíteni fogom én kötelességemet.

— Tudom, hogy szíved jó, de a feladat, mely ezután zsenge vállaidra nehezül, nagy és terhes. Lesz erőd elviselni, mert Gracza-
vér folyik ereidben; csak azon légy, hogy örömet mindig, de bánatodat soha se felezd atyánkkal.

— Ugy lesz! — válaszolá határozott hangon, bátyját megölelve Anna.

Es most jerünk atyánkhöz.

Gracza János szobájában volt Záhony is. A jó fiú inasnak öltözve, s nyakába két nyeregzsákot akasztva, várakozott barátjára.

— Még egyszer kérlek, Pista barátom — szóla Gracza Antal Záhony kezét megragadva — ne fűzd tovább is sorsodat az enyémhez. Maradj itthon, téged ha el is fognak, nem ítélnék halálra, mert hiszen tetteinkkel csak az én nevem áll kapcsolatban. Te még boldog lehetsz!

— Amit együtt kezdtünk, — válaszolá Záhony erélyesen — együtt is fejezzük be. Ha elfognak: fogjanak el együtt.

— S ha felakasztanak?

— Melléd akasztom magam!

— Es menyasszonyod?

— Jobban rettegne: ha maradnék. Szeretni és — várni fog.

— Isten neki, — fejezé be keblére ölelve Záhonyt Gracza — jer hát velem.

A paripák türelmetlenkedni kezdtek az udvaron s Gracza lova nyertve sűrgeté az indulást.

A bucsu rövid és megható volt. Az utolsó „Isten hozzád” mindegyik kebeléből kiszakítá a szívet. A távozókat honn hagyá s az itthon maradtakat a távozókkal küldé.

Gracza és Záhony Komárom várába szerettek volna eljutni, de már *Zalabán, Lánggyi* bírónál, akihez betértek, arról értesültek, hogy oda többé eljutni nem lehet. Visszfordultak tehát s a zalabai határban négy portyázó orosz felkoncezolva Balassa-Gyarmathnak vették útjukat.

(Folyt. köv.)

5948. tk. 1901. sz.

Arverési hirdetvényi kivonat.

Az ujjesti kir. járásbíróság mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Müller Vilmos és csatlakozott dr. Deutsch Izidor** végrehajthatóknak **Freiberger Dániel** végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyben **dr. Deutsch Izidornak** szabályszerű utóajánlata folytán az újabb arverés, **Müller Vilmos** 810 kor. tőkekövetelésének és járulékaiknak és **dr. Deutsch Izidor** 2000 kor. tőkekövetelésének és járulékaiknak a kielégése végett a pestvidéki kir. törvényszék (az ujjesti kir. járás-bíróság) területén levő Ujpest községben fekvő az ujjesti 883. sz. betétben A I 1—2. sor, 1634. 1635. hrsz. a. felvett **Freiberger Dávid** nevén álló ingatlan 1650 kor. kiküldési árban elrendeltetett és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1901. évi október hó 26-ik napján délelőtt 9 óra** kor az ujjesti kir. járásbíróság hivatalos helyiségében (község-háza II. em. 59. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron mint az utóajánlattevő által megajánlott vételáron alól eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 630 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az érvényben levő m. kir. igazságügyminiszteri rendeletekben kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujpesten, 1901 augusztus hó 10-én.
A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

S z ú c s
kir. albiró.

1927. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujjesti kir. járásbíró-
ságnak 1900. évi V. 4344 4. sz. kiküldő és a budapesti kir. kereskedelmi- és váltó-tör-
vényszék 136280/90. számú elrendelő végzése folytán **dr. Meller Izsó** ügyvéd által képviselt **Gömöri Sándor** felperes részére **Kiss Gyula** alperes ellen hátr. 107 kor. 80 fill. köve-
telés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás folytán alperestől lefoglalt és 1193
koronára becsült ingóságokra az ujjesti kir.
járásbíróság V. fenti sz. végzésével a további
eljárás elrendeltetvén, annak az alap és
felülfoglaltatók követelése erejéig is, a meny-
nyiben azok kielégítési jogot nyertek volna
Ujpesten, Lőrincz-utca 102. sz. a házban
leendő megtartása határidőül 1901. évi
október hó 11. napján d. u. 1/3 óraja
kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt buto-
rok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet
ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség
esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az előtérve-
zendő ingóságok vételárából a végrehajtató
követelését megelőző kielégítéshez jogot
tartanak, a mennyiben részükre a foglalás
korábban eszközöltetett volna és ez a végre-
hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy
elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkez-
déseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni,
vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-
lasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi szeptember hó
25. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

1481. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel
közhírré teszi, hogy az ujjesti kir. járásbíró-
ságnak 1900. évi V. 3712 6. sz. végzése foly-
tán **dr. Bárczay Gyula** ügyvéd által képviselt
Magyar forgalmi bank felperes részére **Özv.**
Wotitz Zsigmondné és társa alperes ellen
hátr. 260 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt
kielégítési végrehajtás folytán alperestől le-
foglalt és 1659 kor. becsült ingóságokra az
ujjpesti kir. járásbíróság V fenti sz. végzésével
a további eljárás elrendeltetvén, annak az
alap és felülfoglaltatók erejéig is, a meny-
nyiben azok kielégítési jogot nyertek volna
**Uj-
pesten, dr. Kont Izidor lakásán, Árpád ut-
29. sz. a. házban** leendő megtartása hatá-
ridőül 1901. évi október hó 11. napján d. u.
3/5 óraja kitűzetik a mikor a bíróság lefog-
lalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet
ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség
esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az előtérve-
zendő ingóságok vételárából a végrehajtató
követelését megelőző kielégítéshez jogot tar-
tanak, a mennyiben részükre a foglalás ko-
rában eszközöltetett volna és ez a végre-
hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy
elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkez-
déseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni,
vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-
lasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi szeptember hó
26. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

K i a d ó

a főtí ág. hitv. evang. egyház-
nál egy tágas prósház az alatta
levő pinczével bérbeadó.

Vizslakölykök

olesón eladók, kitűnő faj, 3 hónaposok, ap-
juk anyjuk megtekinthetők:

Papp Szilágyi

osztálytanácsosnál

Mária-utca 29-ik szám alatt.

